

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Quæstiones, Qvæ Dispvatæ Dicvntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

3 Vtrum Christus in cruce mortuus fuerit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72780)

git quod est vna relatio realis tantum propter vni-
 tatem⁴ causae, sicut patet de aequalitate: pp vnam n.
 quantitatem est in vno corpore vna equalitas tñ,
 quamuis sint respectus plures, sñ quos diuersis
 corporibus dicitur esse aequale. Si autem secundū
 omnes illos respectus multiplicarentur realiter rela-
 tiones in vno corpore, sequeretur qd in vno essent
 accidentia infinita, vel indererata: & similiter
 magister est vna relatione magister omnium quos
 idem docet, quamuis sint multi respectus: sic etiam
 vnus homo secundum vnā realem filiationē est
 filius patris sui, & matris suae, quia vna natura
 vnā naturam ab vtroque accepit. Sequendo ergo
 hanc rationem, vi detur dicendum, quod alia sit fi-
 liatio realis in Christo, qua refertur ad patrem, &
 alia qua refertur ad matrem, quia alia generatio
 nascitur ab vtroque: & alia est natura quam habet a
 patre, & alia quam habet a matre. Sed alia ratio in-
 fringit pactum, hoc n. est vniuersaliter tenendum,
 quod nulla relatio Dei ad creaturā realiter in Deo
 existit, sed est respectus rationis tantum, quia Deus
 est supra omnem ordinem creaturā, & mensura
 omnis creaturę, a qua dependet omnis creatura, &
 non e conuerso, multo magis quam hoc cōueniat
 scibili respectu scientiæ; in quo pp has causas non
 est relatio realis ad scientiam. Est autem conside-
 randum, quod subiectum filiationis non est natu-
 ra, vel natura pars aliqua. Nō. n. dicimus, quod hu-
 manitas sit filia, vel caput, aut oculus. In Christo au-
 tem non ponimus nisi vnum suppositum, & vnā
 hypostasim sicut & vnā personam, quod est sup-
 positum aeternū, in quo nulla relatio realis ad crea-
 turam esse potest, vt iam dictum est: unde relinquitur
 quod filiatio qua Christus refertur ad matrem, est
 respectus rationis tantum, nec propter hoc sequitur,
 quod non sit realiter filius Virginis. Sicut enim
 Deus est realiter dominus propter realem potē-
 tiam qua continet creaturam, sic realiter est filius
 Virginis propter realem naturam quam accepit a
 matre. Si autem essent in Christo plura supposita,
 oporteret ponere in Christo duas filiationes, sed
 hoc reputo erroneum, & in concilijs inuenitur
 damnatum: vnde dico quod in Christo est vna
 relatio realis tantum, qua refertur ad patrem.

AD PRIMVM ergo dicendum, qd non negamus
 nō esse in Christo realem filiationem qua refertur
 ad matrem, quia causa relationis deficit, sed quia
 deficit subiectum talis relationis, cum non sit in
 Christo aliquod suppositū creatum, vel hypostasis.

AD SECVNDVM dicendum, quod eo modo quo
 ille homo accepit ex tempore Dei potētiā, eo
 modo accepit filiationem aeternam, in quantum. f.
 factum est vt vna esset persona Dei & hominis, ut
 Ambro. ibidem subdit. Hoc autem non est factum
 per aliquid realiter absolutum, vel relationum tem-
 poraliter in hęcens filio Dei, sed per solam vniōnē
 quę realiter existit in natura creata, non autem est
 realiter in persona assumente.

Quod vero in contrarium obijcitur, necessita-
 tem nō habet. Dicitur enim aliquando vnus qualis
 propter vnitatem substantialē subiecti, licet
 sint multę qualitates, ut color & sapor in pomo.

ARTICVLEVS III.
 Verum Christus in cruce mortuus fuerit.

Circa secundum sic proceditur. Videtur, quod
 Christus in cruce mortuus nō fuerit. Si enim fuit
 mortuus, aut hoc fuit quia ipse animā a corpore
 separauit, aut pp vulnera: sed non primo modo.

Sic enim sequeretur, qd Iudæi Christum non occi-
 dissent, sed qd ipse sui ipsius fuisset homicida, quod
 est inconueniens. Et similiter nec secundo modo
 quia mors quę accidit propter vulnera, prouenit
 homini ex summa debilitate pręueniente, quod in
 Christo non fuit, quia clamās expirauit, ergo Chri-
 stus in cruce nullo modo mortuus fuit.

Pręter. Natura humana non fuit in Christo debi-
 lior quam in alijs hominibus: sed nullus alius ho-
 mo cito moreretur propter vulnera manuum &
 pedum. Vulnerus autem lateris fuit ei intus post
 mortem Christi, ergo in cruce mortuus non fuit,
 cum nulla causa mortis eius esse uideatur.

SED CONTRA est, quod dicitur lo. 9. quod
 Christus in cruce pendens, inclinato capite tradi-
 dit spiritum, mors autem est per separationem
 animę a corpore, ergo Christus in cruce mor-
 tuus fuit.

RESPONDEO. Dicendum, quod absque om-
 ni dubio confitendum est Christum in cruce esse
 re mortuum fuisse. Sed ad videndum causam mor-
 tis eius, considerandū est, quod cum Christus fue-
 rit verus Deus & homo, eius potestas libera erat
 quę quid pñeret ad humanam naturā in Christo, quod
 in alijs puris hominibus non contingit. Volunta-
 ri enim eorum non subiacent quę naturaliter sunt.
 Vnde hęc causa assignatur quare anima Christi
 simul patebatur & fruebatur, quia scilicet eo mo-
 dō

lente hoc factum est, ut non fieret redundantia
 a superioribus viribus in inferiores, nec impelle-
 tur superiores virtutes a suo actu propter passionē
 inferiorum, quod in alijs hominibus contingere
 non potest propter naturalem cōiunctionem po-
 tentiarum adiuuicem: & similiter in passio est
 dicendū. Mors enim violenta accidit ex hoc quod
 nocimento illato natura cedit, & quantum natura
 resistere potest, tandiu mors retardatur. Vñ qd
 natura est fortior, ex equali causa rariū moritur
 aur. Erat aut subiectū volūtatē Christi, quę natura resistere
 nocimento illato, & qñ cederet. Vñ eo vo-
 lente natura resistit nocivo illato vñque ad finem

plus quam in alijs hominibus, postit, ita qd in finem
 post multam sanguinis effusione quali integer viri-
 bus clamauit voce magna, & statim eo volente
 natura cessit, & tradidit spiritū, ut se Dñm naturę, &
 vitę, & mortis ostenderet: vñ de hoc admirans Ce-
 tario, dixit. Vere hic homo filius Dei erat. Sic ergo
 & Iudæi Christum occiderunt nocumētum mo-
 riter inferentes, & tamen ipse animam suam
 posuit & tradidit spiritum, quia qñ voluit natura
 nocimento illato totaliter cessit. Nec tamē culpa
 dus est quasi sui homicida, est enim corpus pp ani-
 mam, & non e conuerso. Vnde iniuria fit animę,
 cum propter nocumētum corpori illatū de cor-
 pore expellitur contra naturalem appetitum ani-
 mę, sed forte non propter deprauatam uoluntatē
 se interficientis: sed si anima in sui potestate habe-
 ret recedere a corpore quando vellet, & iterū ad-
 uenire, non maioris esset culpe, si corpus desere-
 ret, qd quod habitator deseruerit domum, culpa
 men est quod inde expellatur inuitus.

Et per hoc patet responsio ad obiecta.

QVÆSTIO III.
 ENIDE querebatur duo de angelo. Primo,
 Vtrum angelus dependeat a loco corporali
 in suam essentiam, an sit in loco sñ operationē
 tantum. Secundo, De motu angeli, utrum possit
 moueri de extremo in extremum sine medio.

4. p. q. 46. ar.
 4. o. & opus
 60. art. 1. &
 16.